

Meno a priezvisko, škola:

Hodnotili:	Súčet bodov:
------------	--------------

Gymnázium Jána Adama Raymana, Mudroňova 20, PrešovTest na prijímacie skúšky zo slovenského jazyka a literatúry **12. mája 2025****Pokyny k testu na prijímacie skúšky zo slovenského jazyka a literatúry
(osemročné štúdium)**

Pozorne si prečítajte ukážky a zadania.
Odpovede vpisujte na vyznačené miesta priamo do testu.
Pri otázkach s výberom odpovede svoj výber zakrúžkujte.
Pri otázkach s otvorenou odpoveďou dbajte na pravopis.
Ak sa pomýlite, pôvodnú odpoveď ~~prečarknite~~ prečiarknite a vedľa dopíšte novú.
Držíme vám palce!

1. Doplňte chýbajúce písmená.

Na širom mor__ je voda belasá ako najkrajšia nevädza a taká jasná ako najčistejšie sklo. Ale je veľmi hlboká, ani najdlhšie kotevné lano by nedosiahlo na dno. Veľa kostoln__ch vež__ by sa muselo postaviť od morského dna nahor, aby dosiahli nad hladinu. Tam dolu s__dlija morsk__ ľudia. M__lil by sa, kto by sa nazdal, že je tam len holé biel__ pieskové dno. Kdežeby! Tam rastú čudesné strom__ a rastlin__. Ich b__le a lístie sú také hybké, že pri najmenšom sčerení vody sa zvrátajú, akoby ožili. Ryb__, veľké i malé, sa prehánajú medzi konárm__ stromo__ takisto ako vtáky vo vzduchu. V najv__čšej hĺbočine je zámok morského kráľa. Múr__ má z koralov, dlhé o__lky z najčistejšieho jantáru, ale strecha je z mušlí, ktoré sa otvárajú a zatvárajú podľa toho, ako prúdi voda. Je to krásne. Veď v každej mušli je jagavá perla, ktorá by bola skvostnou ozdobou na korune každej krá__ovnej.

(Zdroj: H. Ch. Andersen: Rozprávky Hansa Christiana Andersena, úryvok, upravené)

Ukážka č. 1

Pán Mrzút na prechádzke

Nesprávnou nohou vstal a už zlý
obul sa a šnúrky nešťastne zauzlil,

obuvák omylom zabudol na päte,
vyrazil do ulíc, v tvári má napätie.

Ako pes dokola stopuje a čuchá:
Tlačí ho kamienok? Omína pančucha?

Od rána je z neho tragická postava,
bez ducha vlečie sa, jednotaj postáva.

Človek ho nestretne, nevidí blížiti' sa.
Za všetko môže tá prekliata lyžica!

Týraný napokon sadne si na schody,
topánku vyzuje, ešte sa nachodí!

A zrazu s bojovým, víťazným pokrikom
lyžicu oblúkom odhodí do kríkov –

s topánkou! Vzápätí nohu si nahmatá,
a noha dole bez, okato nahatá.

Topánka navždy sa stratila, vyzutá,
a predsa ľudomil stáva sa z Mrzúta:

hoci len naboso, krivká už bez stresu,
ulice, fasády a tváre pestré sú,

no ľudia napodiv mrzutí, nesvoji,
po čase každý si jeho štýl osvojí.

(Zdroj: Marián Hatala – Ľubo Guman: Spoveď záškoláka, 2014)

K ukážke č. 1 sa vzťahujú úlohy 2 – 8.

2. Zakrúžkujte možnosť, ktorá platí pre ukážku.

A) Báseň členená na odseky.

B) Náučný text o správnej obuvi.

C) Umelecký text členený na strofy.

D) Dramatický text písaný vo veršoch.

3. Zakrúžkujte možnosť, ktorá z ukážky č. 1 vyplýva.

A) Okoloidúci sú z pána Mrzúta pohoršení.

B) Pán Mrzút je spokojný bez topánky.

C) Pán Mrzút vstal obutý.

D) Pánovi Mrzútovi sa skrčila ponožka.

4. Vypíšte z ukážky prirovnanie. _____

5. Z koľkých veršov pozostáva báseň v ukážke č. 1? _____

6. Vypíšte dvojicu slov, ktoré sa rýmujú z ukážky č. 1. _____

7. V slovnom spojení *prekliata lyžica* je prídavné meno

A) akostné.

B) vzťahové.

8. Zakrúžkujte možnosť, ktorá z ukážky č. 1 nevyplýva.

A) Pán Mrzút mal v topánke kamienok.

B) Topánka skončila v kríkoch.

C) Ľudia si zobrali z pána Mrzúta príklad.

D) Pán Mrzút mal v topánke lyžicu.

Ukážka č. 2

Lučenecká spisovateľka Hana Košková vydala nové dielo. Tentokrát ho venovala deťom. Okrem poučného i zábavného textu sú v knihe ilustrácie známeho maliara Martina Kellenbergera. Repujúci grep sa už nachádza v regáloch kníhkupectiev.

Hoci je Hana Košková známa najmä svojou poéziou, kniha Repujúci grep je už šiestou prózou v poradí, ktorú venovala deťom. „Dielo je ekologicky orientované. Už od malička to treba v deťoch pestovať,“ povedala autorka. Príbeh je o zelenine, ktorá ušla zo skleníka a našla si lepšie miesto bez chemických postrekov. „Má to aj edukačný motív, deti sa naučia niečo nové. Viac však nechcem prezrádzať,“ povedala s úsmevom. Knihu odporúča najmä deťom od siedmich rokov. „Aj rodičia si však v nej nájdu niečo pre seba.“

Dielo vznikalo postupne. „Mala som poviedky, ktoré som zosumarizovala, skĺbila a výsledok je na svete.“ Okrem poučného a zábavného príbehu deti nájdu v knihe i množstvo ilustrácií. Sú dielom uznávaného maliara a ilustrátora Martina Kellenbergera. „Je to pre mňa česť, že to ilustroval práve on. Nemám totiž rada tie moderné obrázky, ktoré do kníh robia niektorí iní umelci. Ilustrácia má knižku pozdvihnúť.“

(Zdroj: <https://mynovohrad.sme.sk>, upravené)

K ukážke č. 2 sa vzťahujú úlohy 9 – 14.

9. Zakrúžkujte možnosť, ktorá z ukážky č. 2 nevyplýva.

A) Hana Košková napísala knihu pre mladších čitateľov.

B) Knihu ilustroval známy maliar.

C) Hana Košková nemá rada ilustrácie v knihách.

D) Hana Košková sa venuje najmä poézii.

10. Slovo *ilustrácia* rozdeľte na slabiky. _____

11. Z prvého odseku ukážky č. 2 vypíšte slovo, ktoré sa skloňuje podľa vzoru cudzí.

12. Z posledného odseku vypíšte slovo, ktoré obsahuje slabikotvornú spoluhlásku. _____

13. Podčiarknutú priamu reč prepíšte tak, aby bola uvádzacia veta na začiatku.

14. Posúďte pravdivosť nasledujúcich tvrdení na základe ukážky č. 2.

• Repujúci grep je básnická zbierka.	PRAVDA	LOŽ
• Spisovateľka žije v Lučenci.	PRAVDA	LOŽ
• Dielo súvisí s témami o životnom prostredí.	PRAVDA	LOŽ
• Kniha Repujúci grep je vhodná iba pre detského čitateľa.	PRAVDA	LOŽ
• Kniha je určená deťom mladším ako sedem rokov.	PRAVDA	LOŽ

Ukážka č. 3

Ako slon získal chobot

Sloní chobot je jedinečným príkladom evolúcie. V skutočnosti je to nos spojený s hornou perou. Keďže sloní predkovia sa zväčšovali a ich kly rástli, predlžoval sa im aj chobot. S takou ťažkou hlavou sa potrebuješ nejako jednoducho dotknúť zeme.

Slon ázijský má na konci chobota iba jeden výbežok, takže ak chce nadvihnúť nejaký predmet, musí ho chobotom obmotať. Slon africký má sploštenú hlavu a kly rastú samcom aj samiciam. Na konci chobota sú dva výbežky, ktoré slon dokáže stisnúť a uchopiť **nimi** malé predmety. Slon ázijský je bližší príbuzný mamutov ako slon africký. Má tiež mierne vyklenutú hlavu, ale kly rastú iba samcom.

Slon využíva chobot na dýchanie alebo na nasávanie vody. Dokáže ním uchopiť predmety alebo agresívne kývať.

(Zdroj: Winston R.: Je evolúcia revolúcia?, 2012)

K ukážke č. 3 sa vzťahujú úlohy 15 – 19.

15. Zakrúžkujte možnosť, ktorá platí pre ukážku č. 3.

A) Vecný text, encyklopédia.	C) Náučná literatúra, oznámenie.
B) Umelecký text, autorská rozprávka.	D) Umelecká literatúra, legenda.

16. Zakrúžkujte možnosť, ktorá z textu nevyplýva.

A) Chobot sa slonom predlžoval, lebo majú ťažkú hlavu.	C) Sloní chobot má niekoľko rôznych funkcií.
B) Predkovia slonov boli väčší ako dnešné slony.	D) S mamutmi má viac spoločných znakov slon ázijský.

17. Z podčiarknutej vety vypíšte všetky spoluhlásky, ktoré sa spodobujú. _____

18. Z poslednej vety druhého odseku ukážky vypíšte podstatné meno, pre ktoré platí: muž. r., pl., N, vzor dub. _____

19. Z textu vypíšte podstatné meno, na ktoré odkazuje zvýraznené zámeno. _____

KONIEC TESTU